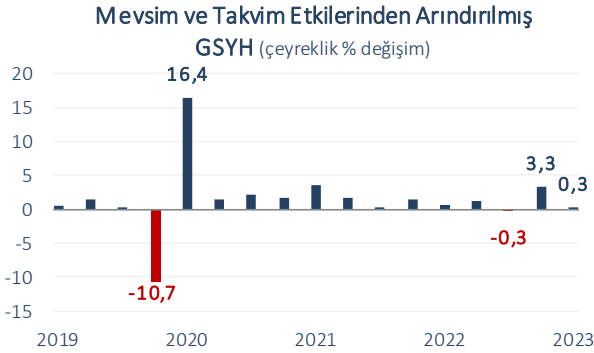

Türkiye ekonomisi üçüncü çeyrekte yıllık bazda %5,9 büyüdü.

Türkiye ekonomisi zincirlenmiş hacim endeksine göre 2023 yılının üçüncü çeyreğinde yıllık bazda %5,9 ile piyasa beklentilerinin bir miktar üzerinde büyüme kaydetti. Yılın ilk iki çeyreğine ilişkin yıllık büyüme oranları da sırasıyla %3,9'dan %4,0'a ve 3,8'den %3,9'a revize edildi. Böylece, yılın ilk dokuz ayında Türkiye ekonomisi bir önceki yılın aynı dönemine göre %4,7 oranında büyüdü. Öte yandan, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH, bir önceki çeyreğe kıyasla %0,3 ile ılımlı bir büyüme sergiledi.

Türkiye ekonomisi yüksek seyreden enflasyonun da etkisiyle 2023'ün üçüncü çeyreğinde cari fiyatlarla yıllık bazda %79,8 oranında genişledi. Böylece, yıllıklandırılmış GSYH büyüklüğü cari fiyatlarla 22,6 trilyon TL'yi aşarken, yaklaşık 1,1 trilyon USD düzeyine ulaştı.

Özel tüketim harcamalarının büyümeye katkısı yılın üçüncü çeyreğinde azaldı.

Zincirlenmiş hacim endeksine göre özel tüketim harcamalarının büyümeye katkısı yılın üçüncü çeyreğinde 7,7 puan ile son iki yılın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde kamu harcamaları da büyümeye 0,7 puan katkı sağladı. Deprem felaketinin ardından artan inşaat ve makine teçhizat yatırımları üçüncü çeyrekte büyümeyi desteklemeye devam etti. Bu dönemde yıllık bazda %14,7 ile son dokuz çeyreğin en hızlı

Harcamalar Yöntemiyle Büyümeye Katkılar (% puan)	2022		2023		
	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	9 Aylık
Tüketim	12,2	12,1	11,4	8,4	10,5
Özel	11,7	11,4	10,6	7,7	9,8
Kamu	0,6	0,8	0,8	0,7	0,7
Yatırım	0,3	0,9	1,4	3,4	2,0
Stok Değişimi	-7,7	-5,7	-2,6	-3,2	-3,8
Net İhracat	0,7	-3,4	-6,3	-2,6	-4,1
İhracat	2,4	-0,8	-2,5	0,3	-1,0
İthalat	-1,7	-2,6	-3,8	-2,9	-3,1
GSYH (yıllık, %)	5,5	4,0	3,9	5,9	4,7

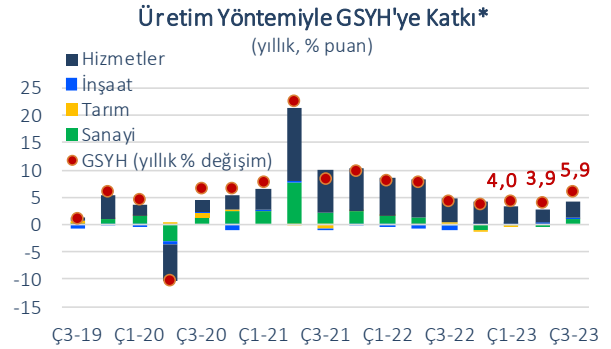
Not: Tablodaki rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(*) Vergi ve sübvansiyonlar hariç.

büyümesini kaydeden yatırım harcamaları büyümeye 3,4 puan katkı sağladı. Böylece, tüketim ve yatırım harcamaları yılın üçüncü çeyreğinde büyümeye toplamda 11,8 puan katkı sağlamış oldu. Net ihracat kaleminin büyüme üzerinde sınırlandırıcı etkisinin üçüncü çeyrekte azalarak 2,6 puana indiği gözlemlendi. Bu gelişmede, ihracatın büyümeye katkısının 0,3 puan ile pozitif dönmesi etkili oldu. Ayrıca, 2020'nin son çeyreğinden bu yana büyümeyi aşağı çeken stok değişimi kalemi de yılın üçüncü çeyreğinde büyümeyi 3,2 puan sınırlandırdı.

Sanayi üretimi toparlanırken, inşaat sektöründe büyüme hızlandı.

Yılın üçüncü çeyreğinde sanayi üretimi %5,7 ile 4 çeyrek sonra ilk kez yıllık bazda büyüme kaydetti. Bu dönemde sanayi üretiminin büyümeye katkısı 1,0 puan oldu. Deprem felaketinin ardından başlayan imar çalışmalarının etkisiyle ivme kazanan inşaat sektörü yıllık bazda %8,1 ile 2017'nin üçüncü çeyreğinden bu yana en hızlı büyümesini kaydetti. İnşaat faaliyetlerinin büyümeye katkısı da 0,4 puan seviyesinde gerçekleşti. Üçüncü çeyrekte yıllık bazda %5,0 genişleyen hizmetler sektörü de büyümeye 2,8 puan katkı sağladı.

Beklentiler...

Yılın üçüncü çeyreğinde özel tüketim harcamalarının bir miktar yavaşladığı, deprem sonrasında yeniden yapılanma faaliyetlerinin de etkisiyle yatırım harcamalarının büyümeyi desteklediği görüldü. Net ihracatın büyüme üzerindeki sınırlandırıcı etkisi bir miktar azalmakla birlikte devam etti. Üretim tarafında ise sanayide kaydedilen toparlanma ve inşaat sektöründeki genişleme dikkat çekti. Bu durum, tüketim ve üretim arasındaki ayrışmanın üçüncü çeyrekte bir miktar dengelenmeye başladığına işaret ediyor. Yılın son çeyreğinde para politikasında atılan sıkılaştırma adımlarının da etkisiyle özel tüketim harcamalarının ivme kaybetmeye devam etmesini bekliyoruz.

Kaynak: Datastream, TÜİK

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Berkay Arık
Uzman Yardımcısı
berkay.arik@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Utkan İnam
Uzman Yardımcısı
utkan.inam@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.